

**Izobraževalni programi za vrtce,
osnovne in srednje šole**

Stalna zbirka umetnosti na Slovenskem

Kako do nas

Narodna galerija stoji nasproti Opere, Moderne galerije in nasproti pravoslavne cerkve sv. Cirila in Metoda, tik ob parku Tivoli.

Vhod za šolske skupine je na Prešernovi 24.

GLAVNI VHOD
Prešernova 24

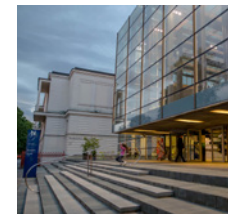
ODPRTO
vsak dan, razen ob
ponedeljkih, od 10. do
18. ure, ob četrtnih do
20. ure

ZAPRTO
1. januarja, 1. maja,
1. novembra in
25. decembra

ODPRTO DO 15. URE
24. in 31. decembra

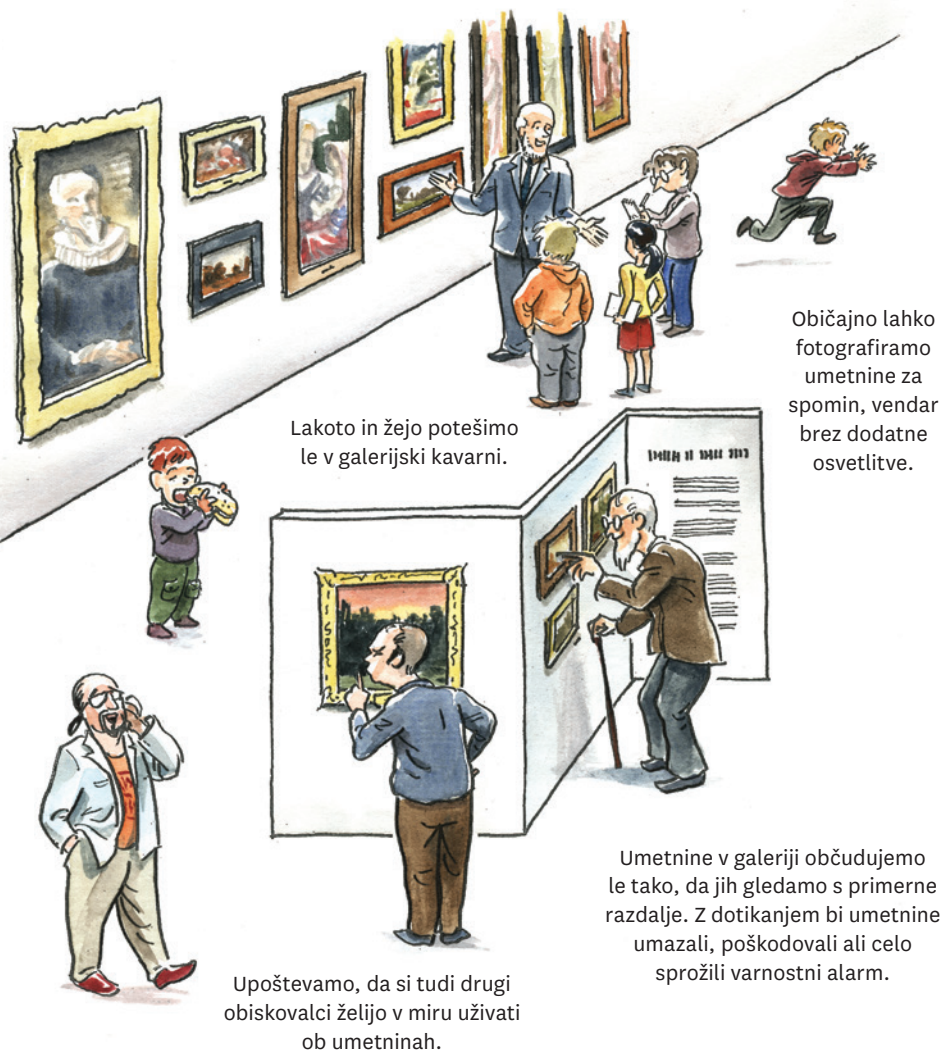
FOTOGRAFIRANJE
V razstavnih
prostorih je dovoljeno
fotografiranje brez
uporabe bliskavice.

SPREMLJAJTE NAS
www.ng-slo.si

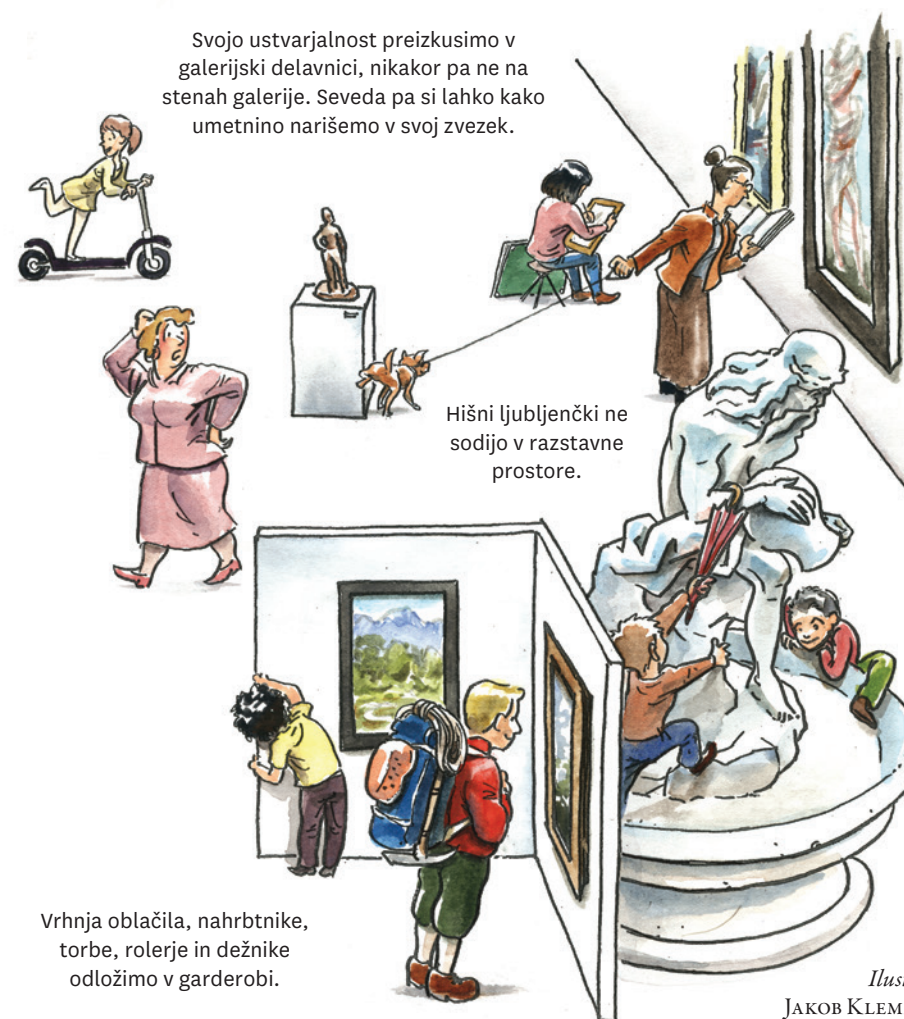
Galerijski bonton

Da bo obisk galerije prijeten in da nas bodo umetnine še dolgo razveseljevale, spoštujemo pravila obnašanja v galeriji.

Priprava na obisk galerije

Skupaj z otroki si oglejte ilustracijo in izberite obiskovalce, ki se ustrezno obnašajo. Premislite, zakaj je obnašanje nekaterih obiskovalcev nevarno za umetnine.

Ilustracija
JAKOB KLEMENČIČ

Najave skupin in organizacija obiska

NAJAVE SPREJEMAMO VSAK DELOVNI DAN

T (01) 24 15 435
(01) 24 15 415
E dejavnosti@ng-slo.si

CENIK VODENIH OGLEDOV IN DELAVNIC

Je objavljen na spletni strani.

UČNO GRADIVO

Na spletni strani je zbrano učno gradivo, ki ga lahko uporabite pri delu v šoli.

Priporočamo, da svoj obisk pravočasno najavite. Če nas želite obiskati na točno določen datum, je priporočljivo dovolj zgodnje načrtovanje. Galerija je odprta od torka do nedelje od 10. ure dalje, vendar lahko ob bolj zasedenih dnevih sprejmemo šolske skupine že ob 9. uri.

V eno skupino sprejmemo **do 30 obiskovalcev**. Večje število obiskovalcev razdelimo v več skupin, kar določimo že ob najavi obiska.

Na isti dejavnosti skupine razporedimo s polurnimi presledki. Počakate in pomalicate lahko v galerijski vhodni avli.

Uporaba garderobe je obvezna. V razstavnih prostorih niso dovoljeni nahrbtniki, torbe, večje od formata A5, dežniki ter hrana in pijača.

Prosimo, da pridete v galerijo **10 minut pred začetkom dejavnosti**, da se boste lahko pripravili na ogled. **Ob zamudi** skupine vas prosimo, da to čim prej sporočite na telefonsko številko **01 24 15 424** (blagajna). Ob netočnih prihodih vam ne moremo zagotoviti, da bo vodeni ogled trajal toliko časa, kot je navedeno v programu. Odpoved dogovorjenega termina nam sporočite **vsaj tri dni prej**.

Več o izobraževalnih in animacijskih dejavnostih poiščite na spletni strani (skenirajte QR-kodo). Predlagamo, da si ogledate tudi naša priporočila za organizacijo obiska.

Veselim se vašega obiska in vam želimo prijetno preživeti čas med galerijskimi umetninami!

Gal v galeriji

S skrivnostnimi namigi galerijskega škrata Gala bomo poiskali najbolj znane galerijske umetnine.

RAZISKOVALNI OGLED

Najmlajši obiskovalci galerije bodo najprej prelistali slikanico *Gal v galeriji* in spoznali učenega špicuheljca. Otrokom bo mali škrat razkril tudi svoje najljubše slike na razstavi. Za raziskovalni potep nam bo posodil zeleno skrinjo, polno skrivnostnih predmetov, vonjev in zvokov. Na koncu zabavnega in poučnega ogleda bo malčke pričakalo še škratje presenečenje.

USTVARJALNA DELAVNICA

Galerijske umetnine bomo poustvarili z nevidno risbo, ki jo bomo razkrili z uporabo vodenih barvic in gobic.

Vzgojiteljice in vzgojitelji lahko fotografije izdelkov, ki so nastali v vrtcu, pošljete na škratov elektronski naslov. Vsem zagotavljamo, da bo škrat fotografij nadvse vesel in se bo malim umetnikom zahvalil s pismom.

Vrtec

PRIMERNO ZA

- predšolske otroke od 3. leta dalje

TRAJANJE

- raziskovalni ogled 60 minut
- raziskovalni ogled z delavnico 90 minut

Vrtec
OŠ – prva triada

PRIMERNO ZA

- predšolske otroke od 3. leta dalje
- prvo triado

TRAJANJE

- raziskovalni ogled 60 minut
- raziskovalni ogled z delavnico 90 minut

Galerijsko kraljestvo živali

Na slikah bomo z namigi, pesmicami in ugankami poiskali najrazličnejše živali, od udomačenih hišnih ljubljencev do divjih zveri.

RAZISKOVALNI OGLED

Živalske sledi nas bodo popeljale po galeriji in nas pripeljale do upodobitev najrazličnejših divjih in domačih živali. Poslušali bomo, kako se oglašajo, in si ogledali, kako so jih slikarji naslikali – včasih jih komajda prepoznamo. Ponovili bomo kakšen živalski pregovor in basen ter zapeli katero od pesmic, ki opisujejo naše živalske prijatelje.

USTVARJALNA DELAVNICA

Na delavnici bomo izdelali vsak svojo najljubšo žival in z odtiskovanjem različnih naravnih in umetnih materialov upodobili njihove luske, perje ali kožuh.

Zaplesane impresije

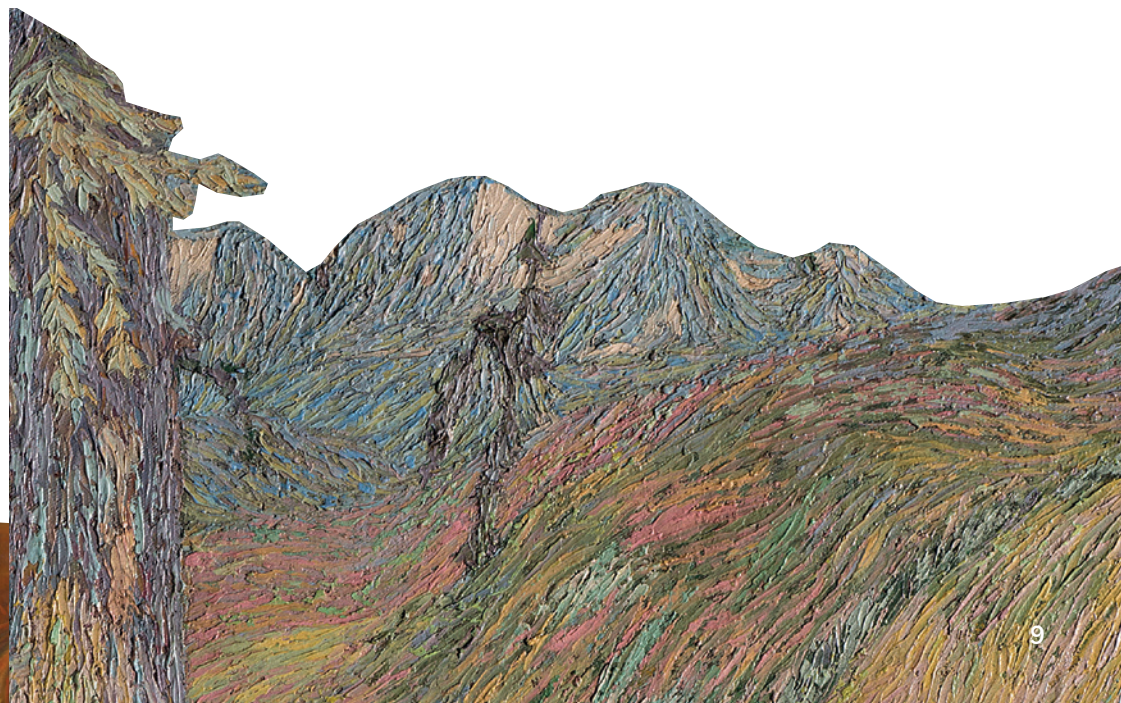
Igrivo, gibalno-zvočno in veččutno bomo spoznavali in podoživljali impresionistične slike z motivom dreves.

RAZISKOVALNI OGLED

Zgodbe o otroštvu slikarjev Riharda Jakopiča, Ivana Groharja, Matije Jame in Mateja Sternena nas bodo skupaj z ugankami in pesmicami uvedle v barvit svet slovenskih impresionistov. Upodobitve ljudi in narave v različnih letnih časih bomo ob glasbeni spremljavi in zvokih glasbil uprizorili z gibi in plesom. Poustvarili bomo proces slikanja po korakih, ob tem pa bomo spoznali slikarske pripomočke umetnikov.

USTVARJALNA DELAVNICA

Otroci se bodo preizkusili v impresionističnem slikanju s prsti na velike formate. Kakor pravi slikarji bodo uporabili tudi slikarske lopatice.

Vrtec
OŠ – prva triada

PRIMERNO ZA

- predšolske otroke od 5. leta dalje
- prvo triado

TRAJANJE

- raziskovalni ogled 60 minut
- raziskovalni ogled z delavnico 90 minut

OŠ – prva triada

Galova skrinja

PRIMERNO ZA

- prvo triado

TRAJANJE

- raziskovalni ogled 60 minut
- raziskovalni ogled z delavnico 90 minut

Igrivo in veččutno bomo raziskovali Galove priljubljene umetnine z njegovo zeleno skrinjo, v kateri so zbrani dragoceni nenavadni predmeti.

RAZISKOVALNI OGLED

Iz pravljичnega Galovega sveta nas bo zelena skrinja s ključnimi predmeti vodila do motivno raznovrstnih umetnin v galerijskih prostorih. Otroci bodo dejavni opazovalci, odkrivanje in doživljanje umetnin pa bomo spodbujali z različnimi zvoki, vonji, materiali in gibi. Z Galovimi domislicami in interaktivnim pristopom bomo otrokom celostno doživljajsko predstavili temeljne slikarske motive. Skupaj bomo razpletali in domišljjsko nadgrajevali na slikah upodobljene zgodbe.

USTVARJALNA DELAVNICA

Pred velikimi ogledali galerijske Zlate dvorane otroci z barvicami narišejo svoj avtoportret.

Učiteljice in učitelji lahko fotografije izdelkov, ki so nastali v šoli, pošljete na škratov elektronski naslov. Vsem zagotavljamo, da bo škrat fotografij nadvse vesel in se bo malim umetnikom zahvalil s pismom.

O strašnem zmaju in drugih legendah

OŠ – prva triada

PRIMERNO ZA

- prvo triado

TRAJANJE

- raziskovalni ogled 60 minut
- raziskovalni ogled z delavnico 90 minut

Otroci se bodo ob upodobitvah sv. Jurija spoznali s srednjeveškim kiparstvom, freskami in z legendami o drugih priljubljenih svetnikih.

RAZISKOVALNI OGLED

Kakšno je bilo življenje v srednjem veku, se je zelo razlikovalo od današnjega? Otrokom bomo ob slikah, kipih in freskah predstavili legende o priljubljenih svetnikih in jih povezali z vsakdanjim življenjem. Poučili jih bomo tudi o tem, kako so umetnine nastajale in kakšne nevšečnosti so jih doletele.

USTVARJALNA DELAVNICA

Otroci bodo izdelali atribut sv. Jurija – premikajočo se figuro zmaja iz papirja – in z odtiskovanjem lusk poustavili kožo te strašne pošasti.

OŠ – prva triada
OŠ – druga triada

PRIMERNO ZA
• prvo in drugo triado

TRAJANJE
• raziskovalni ogled
60 minut
• raziskovalni ogled
z delavnico 90 minut

Galerijske slike in ljudske pripovedke

Ob raziskovanju krajinskih slik iz obdobja romantike se bomo spomnili izbranih slovenskih ljudskih pripovedk.

RAZISKOVALNI OGLED

Izvedeli bomo, kako je velikan Hrust »zgradil« Šmarno goro, zakaj je Zlatorog jezno razril planinski raj pod Triglavom, čemú so nad brezskrbnimi pastirji razočarane vile v jezi ustvarile Blejsko jezero, in spoznali dva povodna moža – tistega, ki je izginil v valovih Ljubljane, in tistega, ki je ustvaril Cerknjsko jezero. Ob umetninah bomo srečali tudi slikarje krajinarje in njihov način dela. Kako so se lotili upodabljanja narave in kako jim je uspelo ustvariti prepričljiv vtis globine na slikah? Razložili bomo izraze panorama, prostorski plan in atmosferska (zračna) perspektiva.

USTVARJALNA DELAVNICA

Iz kartona bomo izdelali premikajoče se lutke junakov, jih okrasili in z njimi odigrali eno od pripovedk.

Galerijski ABC

Z delovnimi zvezki bomo dejavno raziskovali umetnine v stalni zbirki.

RAZISKOVALNI OGLED

Z nalogami v delovnem zvezku spodbujamo učence k podrobnejemu opazovanju umetniških del, ki zaobjemajo čas od srednjega veka pa do impresionizma. Pred umetninami učenci rišejo, dopolnjujejo in odgovarjajo na vprašanja v zvezkih. Skupino vodi galerijski animator, ki jim pri tem pomaga in raziskovanje dopolni z dodatno razlago. Učenci dobijo delovne zvezke pred dejavnostjo v galeriji. **S seboj morajo prinesiti svinčnike, priporočamo pa tudi barvice.**

Učitelji spremljevalci v galeriji prejmete rešen ogledni izvod delovnega zvezka, da se lahko dejavno vključite in pomagate učencem pri reševanju.

OŠ – druga triada

PRIMERNO ZA
• drugo triado

TRAJANJE
• 90 minut

OŠ – druga triada
OŠ – tretja triada

PRIMERNO ZA
• drugo in tretjo triado

TRAJANJE
• raziskovalni ogled
60 minut
• raziskovalni ogled
z delavnico 90 minut

Zgovorne slike

Spoznali bomo figuralne motive in z domišljjsko igro odkrivali naslikane zgodbe. Učenci bodo na tablicah v obliki oblačkov in s kredami po svoje ubesedili upodobljene figuralne prizore.

RAZISKOVALNI OGLED

Ustavili se bomo ob treh različnih motivih: ob žanru, zgodovinskem prizoru in ob portretu. Vsi upodobljenci so zelo zgovorno naslikani. Obrazi in kretnje sporočajo njihove besede in misli, ki jih bomo poskušali izluščiti in ujeti na lesene tablice ter tako ustvariti stripovski prizor. Razred razdelimo na tri skupine. Po uvodni predstavitvi treh slikarjev iz treh različnih obdobij bo vsaka skupina z besedilom v oblačkih po svoje razložila po eno sliko.

USTVARJALNA DELAVNICA

Učenci bodo svojo najljubšo sliko razširili v stripovsko zgodbo.

Pesmi v galeriji

Interdisciplinarna dejavnost bo učencem odstrla nekaj povezav med likovno umetnostjo in literaturo. Opozorili bomo na različne literarne vire, iz katerih so slikarji in kiparji v preteklosti črpali vsebino za svoja umetniška dela. Hkrati se bomo prepričali, da so lahko slike v galeriji še danes navdih sodobnim pesnikom.

RAZISKOVALNI OGLED

V stalni zbirki si uvodoma ogledamo nekaj slik, ki se vsebinsko povezujejo z biblijo ali se naslanjajo na antične pisce. Ustavili se bomo pred različnimi neposredno spoznavnimi motivi, tako da bodo učenci sposobni razlikovati portret, krajino, tihožitje, žanr. Ogled del obogatimo z verzi pesnika Andreja Rozmana Roze, ki je za izbrane galerijske slike zložil pomenljive, slikovite, poučne in razigrane pesmi. V galerijski ogled so vključeni tudi portreti književnice in književnikov: Luize Pesjak, Ivana Tavčarja, Otona Župančiča in Ivana Cankarja.

USTVARJALNA DELAVNICA

Pesmi iz galerije, kakor je naslovljena zbirka Rozovih upesnenih slik, bodo v drugem delu dejavnosti spodbuda za učence, da se še sami preizkusijo v kovanju verzov na temo galerijskih slik.

OŠ – druga triada
OŠ – tretja triada

PRIMERNO ZA
• drugo in tretjo triado

TRAJANJE
• raziskovalni ogled
60 minut
• raziskovalni ogled
z delavnico 90 minut

OŠ – druga triada
OŠ – tretja triada
Srednja šola

PRIMERNO ZA
• drugo in tretjo triado
• srednješolce

TRAJANJE
• 90 minut

Mušičevi grički in konjički v grafičnih tehnikah

Ogledali si bomo stalno razstavo del Zorana Mušiča s poudarkom na grafičnih tehnikah.

RAZISKOVALNI OGLED Z USTVARJALNO DELAVNICO

Čeprav je slikarski, grafični in risarski mojster Zoran Mušič večino zrelega življenja preživel na tujem, je motive ves čas navezoval na domače kraške prizore. Ob umetniških delih bomo prepoznavali likovne motive in se podrobneje seznanili z grafičnimi tehnikami. Razložili bomo proces izdelave grafike in primerjali značilnosti različnih grafičnih tehnik. Nekatere pripomočke in podlage, ki jih potrebujemo za izbrane tehnike, bodo imeli učenci oziroma dijaki priložnost videti v živo in jih vzeti v roke.

V galerijski grafični delavnici si bomo ogledali tiskarsko prešo. Z dijaki in učenci tretje triade se bomo podrobneje seznanili s tehniko suhe igle ter ročno odtisnili risbo, vpraskano v stare zgoščenke. Z učenci druge triade bomo spoznavali visoki tisk in ustvarjali odtise z aluminijasto folijo.

Antični miti in junaške pripovedke

OŠ – druga triada
OŠ – tretja triada
Srednja šola

PRIMERNO ZA
• šestošolce
• tretjo triado
• srednješolce

TRAJANJE
• raziskovalni ogled
60 minut
• raziskovalni ogled
z delavnico 90 minut

Sprehodili se bomo skozi stalno zbirko in predstavili dela, povezana z antično mitologijo.

RAZISKOVALNI OGLED

V stalni zbirki si bomo ogledali izbrane upodobitve antičnih bogov in junakov. V pripovedih o prvem prijatelju ljudi, Prometeju; o Avrori oziroma Zarji, ki vsako jutro preleti nebo; o kaznih, ki so doletele Akteona in Danaide; o usodi Andromede in drugih bomo poiskali še danes aktualna vprašanja in nauke za sodobni vsakdanjik.

USTVARJALNA DELAVNICA

Antične bogove in junake povezujejo supermoči. Učenci oziroma dijaki bodo razmislili, kakšna je njihova supermoč, in jo prelili v atribut po svoji izbiri. Svoj zaščitni znak bodo odtisnili v tehniki monotipije z aluminijasto folijo.

OŠ – tretja triada
Srednja šola

PRIMERNO ZA
• tretjo triado
• srednješolce

TRAJANJE
• raziskovalni ogled
60 minut
• raziskovalni ogled
z delavnico 90 minut

Razkošni barok

Dejavnost bo učencem približala naše najpomembnejše baročne slike in kiparsko mojstrovino – Robbov vodnjak.

RAZISKOVALNI OGLED

V baročni zbirki bomo predstavili najpomembnejše avtorje in njihova dela. Z didaktičnimi pripomočki bomo prepoznavali značilnosti baročno razgibanih umetnin, z dijaki pa bomo osvetlili tudi ikonografske razlage. Posebno pozornost bomo namenili Robbovemu vodnjaku in se pogovorili o njegovi uporabni, okrasni in simbolni vlogi. Ob poslušanju različnih zvokov bomo ugotovili, kaj vse se je v poltretjem stoletju dogajalo okrog njega in kakšen je njegov pomen danes.

USTVARJALNA DELAVNICA

Ogled lahko dopolnite s tonskim risanjem detajlov oziroma celote vodnjaka z uporabo grafitov ali oglja.

Od srednjega veka do moderne

Pregledno vodstvo poteka skozi stalno zbirko.

POUDARKI VODNEGA OGLEDA

Pregledna vodstva za osnovnošolce oziroma srednješolce so prilagojena starosti učencev oziroma dijakov in posameznim učnim programom. Po stalni zbirki se sprehodimo skozi vsa umetnostna obdobja in spoznamo ključne slovenske umetnike in njihova dela, ki so nastajala od srednjega veka vse do moderne. Obnovimo tudi znanje o motivih v umetnosti. Naša osrednja skrb je: učence oziroma dijake pri ogledu motivirati, da dejavno opazujejo umetnine in razpravljajo o njih. Za lažje razumevanje in podoživljanje umetnosti uporabimo različne didaktične pripomočke.

USTVARJALNA DELAVNICA

Na voljo sta dve dejavnosti: risanje pred umetninami v tehniki oljnega pastela ali izdelovanje slane akvarelne podobe, pri kateri različne nove teksture v slikarstvu spoznavamo ob tehniki mokro na mokro.

Vsem skupinam maturantov iz predmeta umetnostna zgodovina omogočamo prost vstop za vodeni ogled stalne zbirke in konzultacije.

OŠ – tretja triada
Srednja šola

PRIMERNO ZA
• tretjo triado
• srednješolce

TRAJANJE
• raziskovalni ogled
60 minut
• raziskovalni ogled
z delavnico 90 minut

OŠ – tretja triada
Srednja šola

PRIMERNO ZA
• tretjo triado
• srednješolce

TRAJANJE
• raziskovalni ogled
60 minut
• raziskovalni ogled
z delavnico 90–120
minut

Slovenski impresionisti in njihov čas

V stalni zbirki bomo izpostavili dela slovenskih impresionistov.

POUDARKI VODENEGA OGLEDA

V stalni zbirki predstavimo štiri slikarje: Ivana Groharja, Matijo Jamo, Mateja Sternena in Riharda Jakopiča, njihove življenjske zgodbe in ključne umetnine. Spoznamo način slikanja impresionistov in tipične motive, ki so jih upodabljali. Znanje lahko preizkusimo z učnim listom, ki služi tudi kot mini plakat. Ogled sklenemo z družabno igro *Impresionistični spomin*.

USTVARJALNA DELAVNICA

Na voljo sta dve dejavnosti: *Prepovedana črna* s poudarkom na impresionistični uporabi barv in poustvarjanju motivov v tehniki oljnega pastela ali *Kontrast in harmonija* z ogledom kratkega video-posnetka o impresionističnem načinu slikanja ter delavnico, na kateri uporabljamo slikarske lopatice in široke ploščate čopiče.

PrisluhniMi

Praktične delavnice, razvite v okviru evropskega projekta PrisluhniMi (ang. HearMe), temeljijo na uporabi sodobnih metodologij. V povezavi z ogledom umetnin bodo spodbujale veščine, ki jih mladi potrebujejo v sodobnem svetu.

POUDARKI DEJAVNOSTI

Delavnica gradi na metodologijah BrickMe (različica Lego resne igre), igrizacije, odprtega pogovora o umetnosti in oblikovalskega razmišljanja. Prinaša interaktivno, praktično, poglobljeno in zabavno spoznavanje likovne umetnosti. Dijaki bodo podrobneje spoznali slike *Poletje* Ivane Kobilca in *Doma* Jožefa Petkovška ter izbrana dela Zorana Mušiča.

Aktualne teme, ki se jih bomo med drugim dotaknili ob slikah, so: vpliv podpore staršev in prijateljev, odnosi v družini, strah pred spremembami, podjetnost, družinska obrt, odhod v tujino ...

Izvedba tega projekta je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina publikacije (komunikacije) je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

Srednja šola

PRIMERNO ZA
• srednješolce

TRAJANJE
• 120 minut

Srednja šola

PRIMERNO ZA

- maturante

TRAJANJE

- 90 minut

CENA

- brezplačno

Priprave na maturo

Pregledno vodstvo za maturitetni predmet umetnostna zgodovina.

POUDARKI DEJAVNOSTI

Na preglednem vodstvu po stalni zbirki bomo analizirali izbrana umetniška dela, ki so vključena v predmetni izpitni katalog za splošno maturo. Orisali bomo kulturnozgodovinske okoliščine, temeljne slogovne in vsebinske značilnosti posameznih obdobj in umetniških del, razložili pomembnejše strokovne izraze, ki se ob tem pojavljajo in jih dijaki morajo poznati, in predstavili tudi vodilne predstavnike in avtorje izbranih del.

Ob koncu vodenega ogleda bomo skupaj rešili krajši kviz za ponovitev znanja.

Maturitetni kviz s slikovnim gradivom in vprašanji, povzetimi po maturitetnih polah iz prejšnjih let, je na galerijski spletni strani brezplačno na voljo tudi za samostojno reševanje v šoli ali doma.

izdala: Narodna galerija, junij 2024 | zanjo: BARBARA JAKI, direktorica | uredila: NATAŠA BRAUNSBERGER | besedila: NATAŠA BRAUNSBERGER, TJAŠA DEBELJAK DURANOVIČ | jezikovni pregled: MIRJAM FURLAN LAPANJA | oblikovanje: KATJA KASTEL KRANČAN | tisk: Birografika BORI d.o.o. | naklada: 100 izvodov

© Narodna galerija in avtorji,
Ljubljana 2024

IZREZI UMETNIŠKIH DEL (po vrstnem redu):

Matija Jama,
Kolo, (ok. 1935)

Škrat Gal: Kostja Gatnik, ilustracije za knjigo Svetlane Makarovič *Gal v galeriji*, 1981

Anton Karinger,
Pes, 1868

Ivan Grohar,
Macesen, 1904

Neznani avtor, Slikarska delavnica z Brega pri Preddvoru,
Sv. Jurij v boju z zmajem, (ok. 1420)

Marko Pernhart,
Bled, 1854

Jurij Šubic,
Pred lovom, 1883

Jožef Tominc,
Družina dr. Frušiča, (pred 1835)

Mihael Stroj,
Luiza Pesjak, rojena Crobath, (pred 1848)

Zoran Mušič,
Sienska pokrajina (Paysage Siennois), 1955

Martin Johann Schmidt,
Diana in Akteon, 1785

Martin van Meytens ml.,
Cesarica Marija Terezija, (po 1742)

Ivana Kobilca,
Poletje, 1889–1890

Matej Sternen,
Rdeči parazol, 1904

Anton Ažbe,
Zamorka, 1889

N
G.